

Herbološko društvo Srbije
Weed Science Society of Serbia

XI KONGRES O KOROVIMA I SAVETOVANJE O HERBICIDIMA I REGULATORIMA RASTA

11th WEED SCIENCE CONGRESS
AND SYMPOSIUM OF HERBICIDES
AND GROWTH REGULATORS

Zbornik rezimea
Book of Abstracts

20-23. Septembar 2021. | Palić, Srbija
September 20-23, 2021 | Palić, Serbia

**XI Kongres o korovima
i savetovanje o herbicidima
i regulatorima rasta
Zbornik rezimea**

Izdavač:

Herbološko društvo Srbije

Urednik

dr Goran Malidža

Tehnički urednici

dr Ljiljana Radivojević

dr Miloš Rajković

ISBN

978-86-911965-5-4

Impressum

**11th Weed Science Congress
and Symposium on Herbicides
and Growth Regulators
Book of Abstracts**

Published by Weed Science Society of Serbia

Editor in Chief

Dr. Goran Malidža

Technical editors

Dr. Ljiljana Radivojević

Dr. Miloš Rajković

**NAUČNI ODBOR /
SCIENTIFIC COMMITTEE**

Predsednik / President
Ljiljana Radivojević

Članovi/Members

Akademik, prof.dr Vaskrsija Janjić

Dragana Božić

Katarina Jovanović-Radovanov

Stevan Knežević

Bojan Konstantinović

Zlatan Kovačević

Vladimir Ljubičić

Goran Malidža

Maja Meseldžija

Siniša Mitrić

Ljiljana Nikolić

Danijela Pavlović

Jelena Perenčević

Milena Simić

Nenad Stavretović

Maja Sudimac

Sava Vrbničanin

**ORGANIZACIONI ODBOR /
ORGANIZING COMMITTEE**

Predsednik / President
Miloš Rajković

Članovi/Members

Ana Anđelković

Mira Babić

Milan Brankov

Jelena Gajić Umiljendić

Aleksandar Jotov

Dragan Lazarević

Marina Lazarević

Andrija Lilić

Dragana Marisavljević

Luka Matić

Eleonora Onć-Jovanović

Srđana Petrović

Milena Popov

Dejan Reljin

Nataša Samardžić

Marija Sarić-Krsmanović

Verica Vasić

Vladimir Vasojević

Filip Vranješ

Adresa/Address: Herbolosko društvo Srbije / Weed Science Society od Serbia
11080 Zemun, Banatska 31b, tel.: (011) 3076-133, herboloz@gmail.com
<http://herboloskodrustvo.rs>

**ORGANIZACIJU KONGRESA FINANSIJSKI SU POMOGLI
THE CONGRESS ORGANIZATION HAS BEEN FINANCIALLY SUPPORTED BY**

Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije / The Ministry of Education, Science and Technological Development of Serbia

Generalni sponzori

- BASF Srbija d.o.o., Beograd
- Bayer d.o.o., Beograd
- Corteva Agriscience SRB d.o.o. Novi Sad

Glavni sponzori

- Adama SRB d.o.o., Beograd
- Agromarket d.o.o., Kragujevac
- Belchim Crop Protection SRB d.o.o., Beograd
- Chemical Agrosava d.o.o., Beograd
- Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Institut od nacionalnog značaja za Republiku Srbiju, Novi Sad
- Syngenta Agro d.o.o., Beograd
- UPL

Sponzori učesnici

- Agros d.o.o., Opovo
- Albaugh Europe
- Institut za lekovito bilje "Dr Josif Pančić", Beograd
- Galenika – Fitofarmacija a.d., Beograd
- Kite d.o.o., Novi Sad
- Stockton d.o.o., Beograd
- Zorka klotid Agrotehnohem d.o.o., Subotica

Sponzori kafe pauze

- Agrimatco d.o.o., Novi Sad
- Agroarm d.o.o., Beograd
- Agroglobe d.o.o., Novi Sad
- Biogenesis d.o.o., Beograd
- Savacoop d.o.o., Novi Sad
- Sotex MS d.o.o., Novi Sad

uništavaju svi korovi koji su u tom trenutku iznikli. Takođe, veći broj oranja, kao mehanička mera, doprinosi smanjenju potencijalne zakorovljenosti parcela, na kojima se gaje kamilica ili pitoma nana. Sa druge strane, u okviru direktnih mera koristi se mehaničko uništavanje korova u toku vegetacije npr. kod pitome nane, koja je okopavinski usev, međuredna kultivacija, a kod kamilice uklanjanje korova ručno. U našoj zemlji nema registrovanih herbicida za suzbijanje korova u lekovitom bilju, iako u inostranoj literaturi postoje preporuke o mogućnostima korišćenja određenih preparata, sa preporukama o količinama primene, vremenu primene i karencama. Na osnovu ovoga, u pitomoj nani i kamilici kao i mnogim drugim gajenim lekovitim biljkama, proizvođači i kod nas po potrebi koriste određene herbicide, (Bonaca, Stomp, Pantera, Basagran i sl). Kako bi se ovakva nekontrolisana primena herbicida izbegla, i naša proizvodna praksa usaglasila sa praksom zemalja EU, potrebno je u saradnji sa kompanijama koje se bave proizvodnjom herbicida i nadležnim ministarstvima ovaj problem rešiti zvaničnom registracijom određenih herbicida za primenu u lekovitom bilju.

Ključne reči: lekovito bilje, suzbijanje korova, herbicidi, praktična iskustva

Prilagođena tehnika gajenja šuma za biološku kontrolu širenja invazivnih drvenastih neofita u šumarstvu

Martin Bobinac^{1*}, Siniša Andrašev², Nikola Šušić³

¹Univerzitet u Beogradu, Šumarski fakultet, Beograd, Srbija

²Univerzitet u Novom Sadu, Institut za nizijsko šumarstvo i životnu sredinu, Novi Sad, Srbija

³Univerzitet u Beogradu, Institut za multidisciplinarna istraživanja, Beograd, Srbija

*martin.bobinac@sfb.bg.ac.rs

Invazivne drvenaste neofite na području Srbije (pajasen - *Ailanthus altissima* /Mill./Swingle, pajavac - *Acer negundo* L. i bagrem - *Robinia pseudoacacia* L.), usled velike adaptivne sposobnosti, ranog polnog sazrevanja i svakogodišnje produkcije velike količine semena, danas intenzivno kolonizuju sastojine autohtonih vrsta šumskog drveća, kao i površine u urbanoj sredini, a usled brzog rasta, a time i dominantnog položaja u strukturi mladih sastojina predstavljaju značajan faktor njihove degradacije. Za očuvanje prirodnih šumskih ekosistema i proces njihovog unapređenja, posebno je osetljivo pitanje invazije drvenastih neofita u fazi obnavljanja sastojina. Nova faza degradacije prirodnih šumskih ekosistema, koju uzrokuju navedene invazivne drvenaste neofite, pred šumarsku struku postavlja zahteve i nalaže kompleksna uzgojna rešenja za zaustavljanje invazije, saniranje posledica invazije u procesu obnavljanja i negovanja konkretnih sastojina, kao i revitalizaciju vrsta iz prirodnih zajednica. Za rešavanje navedenih pitanja dosadašnje mogućnosti i potencijali šumarske struke nisu adekvatno korišćeni. Tako, na primer, prorede kao jasno definisane mere gajenja šuma koje šumarska struka periodično sprovodi u sastojinama tokom većeg dela ophodnje, sa dopunjenim selekcijskim kriterijumom za odabir stabala za proredu u kolonizovanim sastojinama sa invazivnim vrstama drveća, mogu doprineti biološkoj kontroli njihovog širenja na širokom prostoru, odnosno mogu doprineti zaustavljanju invazije na okolne površine i usloviti prirodno odumiranje u okviru sastojinskog sklopa. U radu se razmatra primena prilagođene tehnike gajenja šuma za biološku kontrolu širenja invazivnih vrsta drveća, koja se zasniva na njihovoj polnosti. Kod dvodomih i trodomih invazivnih vrsta selekcijski

kriterijum za odabir stabala za proredu kolonizovanih sastojina zasniva se na usmerenom uklanjanju rodni stabala invazivne vrste. U periodu prelaznog gazdovanja dominantno učešće invazivnih vrsta u strukturi kolonizovanih sastojina se svodi na neinvazivni oblik, odnosno gajena muška stabala invazivne vrste. Sklop vrsta iz prirodne zajednice, zajedno sa sklopom gajenih muških stabala invazivne vrste, predstavlja faktor samoredukcije invazivnih vrsta u podstojnom spratu kolonizovanih sastojina. Kod jednodomih invazivnih vrsta prilagođena tehnika gajenja šuma se zasniva na ekosistemskom pristupu u gazdovanju šumama, kojim se nalaže formiranje strukture sastojina u okviru koje prirodno odumiru invazivne vrste drveća, a reaktivizuju se vrste iz prirodne zajednice.

Ključne reči: proreda, polni dimorfizam, zaustavljanje invazije, prirodno odumiranje, reaktivizacija ekosistema

Zahvalnica: Ovaj rad je podržalo Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja-Ugovor o realizaciji i finansiranju naučnoistraživačkog rada u 2021. godini, evidencioni broj 451-03-9/2021-14/ 200169; broj 451-03-9/2021-14/200197; broj 451-03-9/2021-14/200053

Značaj riparijalnih područja Srbije u širenju invazivnih biljnih vrsta

**Ana Anđelković^{1*}, Dušanka Cvijanović², Dragana Marisavljević¹,
Maja Novković², Slađana Popović³, Milica Živković²,
Danijela Pavlović¹, Snežana Radulović²**

¹Institut za zaštitu bilja i životnu sredinu, Beograd, Srbija

²Univerzitet u Novom Sadu, Prirodno-matematički fakultet, Novi Sad, Srbija

³Univerzitet u Beogradu, Institut za hemiju, tehnologiju i metalurgiju,
Centar za ekologiju i tehnoeconomiku, Beograd, Srbija

*ana.andjelkovic21@gmail.com

Procenjuje se da je oko 13.000 biljnih vrsta širom sveta postalo naturalizovano izvan njihovog prirodnog areala, pri čemu područje Evrope broji skoro 6.000 naturalizovanih alohtonih biljnih vrsta. Smatra se da tip staništa predstavlja najbolji pokazatelj nivoa invazije na regionalnom nivou, pri čemu su riparijalna ili priobalna staništa među onima koja se karakterišu najvišim nivoom invazije. Riparijalne zone karakteriše mozaik različitih tipova vegetacije koji se nalaze pod snažnim pritiskom antropogenih aktivnosti, što dodatno doprinosi invazibilnosti ovih fragilnih područja. Kao posledica toga, riparijalna staništa postaju centri diverziteta stranih i invazivnih biljnih vrsta, a ujedno i potencijalni izvor njihovog daljeg prodora u okolna prirodna staništa i agroekosisteme. Imajući sve navedeno u vidu, cilj istraživanja bio je da se analizira stepen invazije u riparijalne zone na području Srbije. Terenska istraživanja obavljena su u periodu jul-septembar 2013-2016. godine, pri čemu je analizirano ukupno 250 lokaliteta na području Srbije. Od ukupnog broja lokaliteta, u istraživanje je uključeno 217 lokaliteta u riparijalu 39 reka (osam rečnih slivova) i 33 u riparijalu šest deonica kanala hidrosistema Dunav-Tisa-Dunav (HS DTD). Podaci o brojnosti i pokrovnosti 26 analiziranih invazivnih biljnih vrsta beleženi su na obali reke/kanala, u okviru transekata dužine 100 m. Kanonijsko korespondentna analiza (CCA) rađena je u programu CANOCO 5.0. Od 26 taksona čije je prisustvo analizirano, taksoni sa najvećim brojem nalaza su *Xanthium strumarium* L. subsp. *italicum* (Moretti) D. Löve, *Amorpha fruticosa* L., *Erigeron canadensis* L., *Robinia pseudoacacia* L. i *Echinochloa crus-galli* (L.) P. Beauv. Biogeografska analiza pokazala je da su u riparijalnim